

Światowy Rok Planety Ziemia

Z inicjatywy Międzynarodowej Unii Nauk Geologicznych (IUGS) oraz UNESCO, Organizacja Narodów Zjednoczonych proklamowała rok 2008 Światowym Rokiem Planety Ziemia (International Year of Planet Earth – IYPE). Przedsięwzięcie to jest zamierzone na lata 2007–2009, a jego celem jest ożywienie zainteresowania naukami o Ziemi społeczeństw i rządów, zwrócenie ich uwagi na znaczenie tych nauk dla jakości życia na planecie Ziemia, a w konsekwencji zwiększenie środków na prowadzenie dalszych badań. Badania te są konieczne dla zapewnienia mieszkańcom Ziemi możliwości zdrowego, bezpiecznego i dostatniego życia.

PAN

Wydział VII PAN
Nauk o Ziemi
i Nauk Górniczych

Nauki o Ziemi – jej mieszkańcom

W ramach obchodów Światowego Roku Planety Ziemi, w blisko 120 krajach świata będą organizowane różnego rodzaju wystawy, pokazy, konkursy, audycje radiowe i telewizyjne, wydawane okolicznościowe broszury i ulotki. Ich celem jest przybliżenie mieszkańcom naszego globu osiągnięć nauk o Ziemi (geologii, geofizyki, geografii, geodezji, klimatologii, biologii) w badaniach procesów, które nieustannie zachodzą w geosferze, hydrosferze, biosferze i atmosferze. Procesy te zawsze decydowały i będą decydować o warunkach życia na błękitnej planecie.

Wiedza o mechanizmach rządzących naszą planetą i o procesach zachodzących zarówno na jej powierzchni jak i w jej wnętrzu pomagają zrozumieć istotę groźnych dla ludzi zjawisk: trzęsień ziemi, fal tsunami, wybuchów wulkanów, osuwania się zboczy górskich, huraganów, powodzi, wysychania rzek i studni, czy też zaskakujących zmian klimatu. Nauki o Ziemi, dzięki wieloletnim badaniom i obserwacjom, potrafią dziś wiele z tych zjawisk przewidzieć w stopniu, który pozwala uniknąć zagrożeń lub znacznie zminimalizować ich skutki. Dlatego właśnie mieszkańcy Ziemi – dla własnego dobra oraz zdrowego, bezpiecznego i zamożnego życia – powinni znać wyniki tych badań i wspierać dalszy rozwój nauk o Ziemi. To dzięki badaniom naukowym potrafimy nie tylko coraz dokładniej przewidywać katastrofalne zdarzenia przyrodnicze, ale przede wszystkim umiemy coraz skuteczniej poszukiwać surowców mineralnych, nieodzownych tak dla utrzymania i rozwoju wszystkich gałęzi gospodarki jak i dla komfortu naszego życia. Sprzyjają temu nowe technologie pozyskiwania i wykorzystania bogactw naturalnych przy dążeniu do zachowania równowagi w otaczającym środowisku.

1

6

3

Najważniejsze problemy

10

Poprawa jakości globalnych i lokalnych warunków życia zależy od naszej wiedzy o Ziemi, o zachodzących w niej procesach i zmianach, a także o osiągnięciach nauk o Ziemi, badających geosferę, hydrosferę, biosferę i atmosferę. Kolorowe koła tworzące logo „**planetaziemia**” Światowego Roku Planety Ziemia symbolizują te sfery – przedmiot badań nauk o Ziemi – i przypominają, że zintegrowane wyniki tych badań mają bezpośrednie znaczenie dla jakości życia **jej mieszkańców**. Najważniejsze problemy, które stoją przed nami obecnie to:

- 1 - woda – czy może jej zabraknąć?
- 2 - katastrofy naturalne – jesteśmy bezradni, czy umiemy ich uniknąć?
- 3 - Ziemia i zdrowie – konflikt czy harmonia?
- 4 - zmiany klimatu – jakie będą i co nam przyniosą?
- 5 - zasoby naturalne – kiedy wyczerpią się, czyli jak z nich korzystać racjonalnie?
- 6 - megamiasta – szansa czy zagrożenie?
- 7 - wewnątrz Ziemi – co i jak dzieje się pod naszymi stopami?
- 8 - oceany i morza – co kryją ich otchłanie?
- 9 - gleby – jak dbać o „żywny naskórek” Ziemi?
- 10 - Ziemia i życie – co decyduje o bioróżnorodności?

Znalezienie odpowiedzi na powyższe pytania to najważniejsze wyzwanie nauk o Ziemi. Uświadomienie tych problemów, upowszechnianie ich rozwiązań i przybliżenie mieszkańcom Ziemi wiedzy o planecie na której żyją, to zadanie Światowego Roku Planety Ziemi 2007–2009.

9

4

5

8

7

2

Komitet Planeta Ziemia

W Polsce Prezydium Polskiej Akademii Nauk powołało na okres 2007-2009 *Komitet Planeta Ziemia* (www.planetaziemia.pan.pl). Skupia on przedstawicieli nauk o Ziemi w Polsce, współdziała z komitetami narodowymi i władzami Światowego Roku Planety Ziemia (*IYPE*), z innymi międzynarodowymi stowarzyszeniami i organizacjami naukowymi oraz pełni jednocześnie funkcję Komitetu Naukowego w Polskim Komitecie Narodowym Światowego Roku Planety Ziemia.

Rolą *Komitetu Planeta Ziemia* jest promocja badań i upowszechnianie wiedzy. Jednym z zamierzeń jest przygotowanie specjalnej, objazdowej ekspozycji p.t. "10 pytań o Ziemię – przeszłość przyszłości", skoncentrowanej na 10 wymienionych grupach problemowych. Będzie to cykl prezentacji, przygotowany przez polskich uczonych, które przybliżą w przejrzysty i zrozumiały sposób tak istotę procesów kształtujących naszą planetę, możliwości wykorzystania jej bogactw, jak i korzyści płynące z właściwego użytkowania surowców naturalnych w poszanowaniu środowiska przyrodniczego, które jest podstawą komfortu życia obecnych i przyszłych mieszkańców Ziemi.

Wszystkie informacje o Światowym Roku Planeta Ziemia (*International Year of Planet Earth*) można znaleźć na stronie internetowej *IYPE* (www.yearofplanetearth.org) oraz *Komitetu Planeta Ziemia* (www.planetaziemia.pan.pl).
Komitet Planeta Ziemia

Komitet Planeta Ziemia
Przewodniczący – prof. dr hab. Andrzej Żelaźniewicz
Sekretariat: Podwale 75, 50-449 Wrocław
tel. 71-3376345, fax 71-3376342
e-mail: rokziemi@planetaziemia.pan.pl

Sponsorzy: